

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

12 decembrie 2019 *

„Trimitere preliminară – Admisibilitate – Norme comune pentru piața internă a energiei electrice – Directiva 2009/72/CE – Domeniu de aplicare – Articolul 3 – Obiective – Principiul nediscriminării – Prelevare specială care grevează veniturile entităților titulare ale unei autorizații de exercitare a unei activități în sectoarele reglementate – Sectorul energiei electrice”

În cauza C-376/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Najvyšší súd Slovenskej republiky (Curtea Supremă a Republicii Slovace), prin decizia din 31 mai 2018, primită de Curte la 7 iunie 2018, în procedura

Slovenské elektrárne a.s.

împotriva

Úrad pre vybrané hospodárske subjekty, fostă Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul E. Regan, președinte de cameră, și domnii I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič și C. Lycourgos (raportor), judecători,

avocat general: domnul E. Tanchev,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Slovenské elektrárne a.s., de R. Prekop, avocat;
- pentru guvernul slovac, de B. Ricziová, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de R. Lindenthal și de O. Beynet, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: slovacă.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Directivei 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO 2009, L 211, p. 55).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Slovenské elektrárne a.s., pe de o parte, și Úrad pre vybrané hospodárske subjekty (Administrația fiscală pentru anumite persoane impozabile, Slovacia, denumită în continuare „administrația fiscală”), fostă Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty, pe de altă parte, în legătură cu legalitatea unei reglementări fiscale naționale care instituie o prelevare specială asupra veniturilor întreprinderilor titulare ale unei autorizații de exercitare a activității în sectoarele reglementate precum sectorul furnizării energiei electrice (denumite în continuare „entitățile reglementate”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (1), (3)-(5) și (7) ale Directivei 2009/72 au următorul cuprins:

„(1) Piața internă a energiei electrice, care a fost implementată treptat în întreaga [Uniune] începând cu 1999, are drept obiectiv să ofere tuturor consumatorilor din Uniunea Europeană, indiferent dacă sunt persoane fizice sau juridice, posibilități reale de alegere, precum și noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență, prețuri competitive și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui la siguranța alimentării și la dezvoltarea durabilă.

[...]

(3) Libertățile pe care tratatul le garantează cetățenilor Uniunii – printre altele, libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii – pot fi efective numai în cadrul unei piețe deschise în totalitate, care permite tuturor consumatorilor să își aleagă liber furnizorii și tuturor furnizorilor să își livreze liber produsele clienților.

(4) [...] În special, nu există încă în fiecare stat membru un acces nediscriminatoriu la rețea și nici niveluri de supraveghere exercitată de autoritățile de reglementare similare din punct de vedere al eficacității.

(5) Siguranța alimentării cu energie electrică este de o importanță vitală pentru dezvoltarea societății europene, pentru punerea în aplicare a unei politici durabile privind schimbările climatice, precum și pentru încurajarea concurenței pe piața internă. [...]

[...]

(7) Comunicarea Comisiei [către Consiliul European și Parlamentul European (COM[2007] 1 final)] din 10 ianuarie 2007[, intitulată «O politică energetică pentru Europa», a subliniat importanța finalizării pieței interne a energiei electrice și a creării unor condiții de concurență echitabile pentru toate întreprinderile din domeniul energiei electrice stabilite în [Uniune]. [...]

- 4 Articolul 1 din această directivă, referitor la obiectul și la domeniul de aplicare ale acesteia, prevede:

„Prezenta directivă stabilește norme comune pentru producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei electrice, precum și dispoziții privind protecția consumatorilor, în vederea îmbunătățirii și integrării piețelor de energie competitive, conectate printr-o rețea comună, în [Uniune]. Prezenta directivă stabilește normele referitoare la organizarea și funcționarea sectorului energiei electrice, accesul deschis la piață, criteriile și procedurile aplicabile cererilor de ofertă și acordării de autorizații și exploatarea sistemelor. Directiva stabilește, în același timp, obligațiile de serviciu universal și drepturile consumatorilor de energie electrică și clarifică obligațiile privind concurența.”

- 5 Articolul 3 din directiva menționată, intitulat „Obligațiile de serviciu public și protecția consumatorului”, prevede:

„(1) Pe baza organizării lor instituționale și cu respectarea principiului subsidiarității, statele membre se asigură că, fără a aduce atingere alineatului (2), întreprinderile din domeniul energiei electrice funcționează în conformitate cu principiile prezentei directive, în vederea realizării unei piețe de energie electrică concurențiale, sigure și durabile din punctul de vedere al protecției mediului, și se abțin de la orice discriminare în ceea ce privește drepturile sau obligațiile acestor întreprinderi.

(2) Ținând seama pe deplin de dispozițiile relevante din tratat, în special de articolul 86, statele membre pot impune întreprinderilor din sectorul energiei electrice, în interesul economic general, obligații de serviciu public referitoare la siguranță, inclusiv siguranța alimentării, regularitatea, calitatea și prețul furnizărilor, precum și protecția mediului, inclusiv eficiența energetică, energia din surse regenerabile și protecția climei. Aceste obligații sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii și ușor de verificat și garantează întreprinderilor de energie electrică [din Uniune] accesul egal la consumatorii naționali. [...]

(3) Statele membre garantează că toți clienții casnici și, atunci când consideră adecvat, micile întreprinderi [...] beneficiază de serviciile universale, și anume de dreptul de a li se furniza, pe teritoriul lor, energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri rezonabile, transparente, ușor comparabile și nediscriminatorii. Pentru a asigura furnizarea de servicii universale, statele membre pot numi un furnizor de ultimă opțiune. [...]

[...]

(10) Statele membre iau măsurile pentru atingerea obiectivelor de coeziune economică și socială, de siguranță a alimentării și de protecție a mediului, care cuprind măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, precum și de combatere a schimbărilor climatice, după caz. Aceste măsuri pot include, în special, oferirea de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele existente la nivel național și [la nivelul Uniunii], pentru întreținerea și construirea infrastructurii de rețea necesare, inclusiv a capacității de interconexiune.

[...]”

Dreptul slovac

- 6 Zákon č. 235/2012 Z.z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (Legea nr. 235/2012 de instituire a unei prelevări speciale asupra veniturilor întreprinderilor realizate în sectoarele reglementate, de modificare și completare a anumitor legi, în versiunea aplicabilă litigiului principal), din 26 iulie 2012 (nr. 60/2012 Z. z., denumită în continuare „Legea nr. 235/2012”), instituie o prelevare specială de impozit asupra veniturilor anumitor entități care își exercită activitatea în sectoarele reglementate precum sectorul energiei electrice (denumită în continuare „prelevarea specială”).

7 Reiese din dosarul prezentat Curții că, potrivit expunerii de motive a acestei legi, obiectivul ei este de „a asigura o repartizare mai echitabilă a eforturilor de combatere a crizei economice, dar și de a asigura o mobilizare eficace a resurselor pentru a accelera creșterea economică și, prin urmare, de a permite o ameliorare a bazei care servește percepției veniturilor finanțelor publice”.

8 Potrivit articolului 3 alineatele (1), (3) și (4) din legea menționată:

„(1) Prin entitate reglementată se înțelege o persoană sau o entitate organizațională a unei societăți străine care

a) are o autorizație de desfășurare a activității în sectorul:

1. energiei în temeiul unei autorizații acordate de Úrad pre reguláciu sieťových odvetví [(Autoritatea de reglementare a industriilor de rețea, Slovacia)] în conformitate cu legea specială [...];

[...]

11. prevăzut la punctele 1-10 în temeiul unei autorizații acordate în alt stat membru al Uniunii Europene [sau] într-un stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European și [...]

b) consideră că venitul său pentru activitatea desfășurată în sectorul prevăzut la litera a) în exercițiul contabil în cursul căruia a obținut autorizația de exercitare a acestei activități atinge cel puțin 50 % din veniturile sale totale pentru exercițiul contabil respectiv. [...]

[...]

(3) Orice persoană sau entitate organizațională a unei societăți străine autorizată să desfășoare activitatea prevăzută la alineatul (1) litera a) este o entitate reglementată pentru ansamblul perioadelor de exigibilitate ale exercițiului contabil în cursul căruia veniturile sale din această activitate ating cel puțin 50 % din veniturile sale totale pentru exercițiul contabil respectiv, și aceasta inclusiv în cazul în care nu a prevăzut că veniturile din activitatea desfășurată în sectorul prevăzut la alineatul (1) litera a) în cursul exercițiului contabil respectiv ating cel puțin 50 % din totalul veniturilor sale în acel exercițiu contabil sau în cazul în care veniturile din această activitate în exercițiul contabil definit la articolul 13 alineatul (1) nu au atins cel puțin 50 % din totalul veniturilor sale în acel exercițiu contabil; entitatea reglementată este obligată să informeze administrația fiscală despre aceasta până cel târziu la termenul pentru depunerea declarației de venituri.

(4) În cazul în care această persoană sau entitate organizațională a unei societăți străine devine entitate reglementată, ea nu pierde această calitate nici în cazul în care veniturile sale din activitatea desfășurată în sectorul prevăzut la alineatul (1) litera a) în exercițiul contabil în cursul căruia a obținut autorizația de desfășurare a acestei activități nu ating 50 % din totalul veniturilor sale în acel exercițiu contabil.”

9 Articolul 12 alineatul (6) din aceeași lege prevede:

„Plata prelevării nu poate servi pentru a justifica o majorare a prețului reglementat stabilit prin dispoziții speciale [...], iar prelevarea efectuată nu este considerată un cost susceptibil de a fi luat în considerare la calcularea prețului reglementat.”

10 Articolul 13 alineatul (1) din Legea nr. 235/2012 prevede:

„Orice persoană sau entitate organizațională a unei societăți străine care, la 1 septembrie 2012, este autorizată să desfășoare activitatea menționată la articolul 3 alineatul (1) litera a) și ale cărei venituri din această activitate în exercițiul contabil anterior intrării în vigoare a prezentei legi ating cel puțin 50 % din totalul veniturilor sale în acel exercițiu contabil are calitatea de entitate reglementată în sensul prezentei legi. Această entitate reglementată este supusă prelevării începând cu perioada în care

prelevarea devine exigibilă, și anume luna septembrie a anului 2012, în cazul în care rezultatul realizat în exercițiul contabil anterior intrării în vigoare a prezentei legi a atins cel puțin cuantumul bazei prelevării prevăzut la articolul 4 alineatul (2). Prin exercițiu contabil menționat mai sus se înțelege exercițiul contabil imediat anterior intrării în vigoare a prezentei legi, în cursul căruia s-a născut obligația de a întocmi în mod corespunzător situația financiară și de a o prezenta cu declarația de venit [...] înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi. [...]"

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 11 Slovenské elektrárne este o entitate reglementată slovacă ce furnizează energie electrică și dispune, în acest scop, de o autorizație eliberată de Autoritatea de reglementare a industriilor de rețea (denumită în continuare „autorizație”).
- 12 În temeiul Legii nr. 235/2012, administrația fiscală a emis o decizie de impunere până la concurența unei sume de 11 298 797,52 euro cu titlu de prelevări obligatorii, printre care prelevarea specială, datorate de această societate pentru exercițiul financiar 2015.
- 13 Slovenské elektrárne a contestat această decizie de impunere în fața Krajský súd v Bratislave (Curtea Regională din Bratislava, Slovacia) pentru motivul că, printre altele, reglementarea națională în temeiul căreia a fost adoptată decizia menționată nu era conformă cu dreptul Uniunii. În răspuns, administrația fiscală a subliniat, printre altele, că din expunerea de motive a Legii nr. 235/2012 reieșea că aceasta urmărește să asigure o repartizare echitabilă și eficace a eforturilor de combatere a crizei economice, să prevină agravarea deficitului public, astfel încât acesta să fie coborât sub pragul de 3 % din produsul intern brut, și să implice întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectoarele de activitate reglementată în redresarea finanțelor publice.
- 14 Prin hotărârea din 9 februarie 2017, Krajský súd v Bratislave (Curtea Regională din Bratislava) a anulat această decizie de impunere pentru motivul că, printre altele, administrația fiscală nu luase în considerare, corespunzător cerințelor legale, motivul invocat de Slovenské elektrárne, întemeiat pe neconformitatea reglementării naționale cu dreptul Uniunii.
- 15 Instanța de trimitere, Najvyšší súd Slovenskej republiky (Curtea Supremă a Republicii Slovacă), sesizată cu un recurs împotriva acestei hotărâri, are îndoieli cu privire la compatibilitatea prelevării speciale cu Directiva 2009/72.
- 16 În această privință, reiese din cererea de decizie preliminară și din observațiile scrise prezentate Curții că această prelevare se aplică entităților reglementate precum, printre altele, furnizorii de energie electrică titulari ai unei autorizații care obțin sau speră să obțină din activitatea reglementată pe care o exercită cel puțin 50 % din totalul veniturilor lor. Printre entitățile reglementate se numără atât entități cu rezidența fiscală în Slovacia (denumite în continuare „entitățile reglementate naționale”), cât și entități reglementate care au această rezidență în străinătate (denumite în continuare „entități reglementate străine”), această a doua categorie incluzând entitățile reglementate stabilite în străinătate, care beneficiază de o autorizație în temeiul autorizației de desfășurare a activității acordate acestor entități în statul lor de origine (autorizație așa-zisă „pașaport”). În timp ce primele ar fi supuse prelevării speciale asupra veniturilor obținute din activitățile lor desfășurate atât în Slovacia, cât și în străinătate, cele din urmă nu ar fi supuse acesteia decât în ceea ce privește veniturile obținute din activitățile lor în acest stat membru. Fiecare entitate reglementată ar fi însă supusă prelevării speciale pentru un anumit exercițiu doar dacă rezultatul său economic a atins, în exercițiul în cauză, un cuantum de cel puțin 3 000 000 de euro.
- 17 Instanța de trimitere se întreabă, în primul rând, dacă prelevarea specială încalcă obiectivul urmărit de Directiva 2009/72, în măsura în care împiedică dezvoltarea unei piețe a energiei electrice pe deplin concurențiale și competitive. Astfel, *primo*, această prelevare ar afecta libertatea entităților

reglementate în cauză de a stabili un preț pe deplin competitiv pentru furnizarea energiei electrice pe piețele externe și ar afecta, așadar, concurența pe aceste piețe. *Secundo*, prelevarea menționată ar fi percepută nu numai asupra veniturilor entităților reglementate în cauză obținute din activitatea reglementată pentru care acestor entități li s-a acordat o autorizație, ci și asupra veniturilor pe care aceste entități le obțin din alte activități. Prin urmare, această prelevare ar fi de natură să descurajeze accesul unor noi operatori pe piețele slovacă și străină ale furnizării energiei electrice. *Tertio*, prelevarea specială ar putea afecta competitivitatea entităților reglementate naționale pe piețele străine, întrucât, spre deosebire de entitățile reglementate străine, ele ar fi supuse acestei prelevări pentru veniturile obținute din activități pe care le exercită pe piețele menționate. În sfârșit, instanța de trimitere subliniază că singura modalitate prin care o entitate reglementată poate evita prelevarea menționată este solicitarea retragerii autorizației.

- 18 În al doilea rând, instanța de trimitere se întreabă dacă prelevarea specială este susceptibilă să facă parte dintre măsurile pe care statele membre le pot adopta în temeiul articolului 3 alineatele (2), (3) și (10) din Directiva 2009/72, chiar dacă prelevarea menționată nu constituie o măsură de combatere a schimbărilor climatice sau de garantare a siguranței alimentării cu energie electrică și nici nu vizează atingerea unui alt obiectiv urmărit de această directivă. În plus, deși, potrivit acestei instanțe, se poate admite că prelevarea menționată urmărește un obiectiv de coeziune economică și socială, ar continua să existe îndoieli în ceea ce privește proporționalitatea acestei prelevări în sensul directivei menționate, întrucât, *primo*, aceasta grevează veniturile entităților reglementate naționale obținute din activitățile lor, inclusiv din străinătate, *secundo*, aceasta se aplică entităților reglementate pentru simplul motiv că sunt titulare ale unei autorizații și, *tertio*, Legea nr. 235/2012 de instituire a prelevării speciale exclude posibilitatea ca entitatea în cauză să repercuteze cuantumul acesteia asupra clientului final.
- 19 În al treilea rând, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la compatibilitatea Legii nr. 235/2012 cu cerința de transparență, cu principiul nediscriminării și cu principiul accesului egal al întreprinderilor din domeniul energiei electrice din Uniune la consumatorii naționali, prevăzute la articolul 3 din Directiva 2009/72. În această privință, instanța menționată subliniază că este imposibil să se verifice dacă prelevarea specială permite realizarea obiectivului urmărit de Legea nr. 235/2012 și dacă aplicarea sa fără limitare în timp este necesară în acest scop. Pe de altă parte, instanța menționată se întreabă dacă această lege încalcă principiul nediscriminării, în măsura în care entitățile reglementate naționale fac obiectul unei impozitări asupra unei baze mai mari decât entitățile reglementate străine.
- 20 În aceste condiții, Najvyšší súd Slovenskej republiky (Curtea Supremă a Republicii Slovace) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Directiva [2009/72] trebuie interpretată în sensul că aduce atingere obiectivului său și în special articolului 3 din aceasta o reglementare a unui stat membru precum cea în discuție în procedura principală, care instituie o măsură specială constând într-o prelevare obligatorie în sarcina entităților reglementate, inclusiv a titularilor unei autorizații de furnizare a energiei electrice eliberate de autoritatea competentă de reglementare din statul membru în cauză [...], stabilită în funcție de rezultatul pe care l-au realizat nu numai la nivel național, ci și din activitățile lor desfășurate în străinătate, reglementare care:

- i) afectează libertatea entităților reglementate de a stabili un preț pe deplin competitiv ca contraprestație pentru furnizarea energiei electrice pe piețele străine și, prin urmare, și procesul concurențial pe piețele menționate;
- ii) reduce competitivitatea entităților reglementate în raport cu furnizorii de energie electrică străini care își desfășoară activitatea pe piața slovacă, în cazul în care și unii și ceilalți aprovizionează cu energie electrică și o anumită piață străină, în măsura în care furnizarea energiei electrice de către un furnizor străin nu este supusă unei astfel de prelevări obligatorii;

- iii) descurajează accesul unor concurenți noi pe piața furnizării energiei electrice din [Slovacia] și din străinătate, întrucât o astfel de prelevare obligatorie s-ar aplica de asemenea veniturilor lor provenite din activitățile nereglementate, chiar și atunci când, ulterior, pentru o perioadă determinată, aceștia ar deține o autorizație pentru furnizarea energiei electrice, însă veniturile pe care le-ar realiza dintr-o asemenea furnizare ar fi egale cu zero;
  - iv) poate obliga entitățile reglementate slovace să solicite autorității de reglementare să le retragă autorizația sau furnizorii de energie electrică străini să solicite retragerea autorizației de furnizare a energiei electrice eliberate de autoritatea de reglementare din statul lor de origine, dat fiind că retragerea autorizației menționate reprezintă, pentru o persoană, singura cale de a se elibera de statutul de entitate reglementată prevăzut de reglementarea în cauză, în cazul în care nu dorește ca veniturile obținute din celelalte activități ale sale să fie de asemenea supuse prelevării menționate?
- 2) [Directiva 2009/72] trebuie interpretată în sensul că nu intră în categoria măsurilor a căror adoptare de către statele membre este permisă de directiva menționată, chiar atunci când acestea contravin obiectivului pe care îl urmărește, o măsură specială precum cea în discuție în procedura principală, care constă într-o prelevare obligatorie pentru entitățile reglementate, inclusiv titularii unei autorizații de furnizare a energiei electrice acordate de autoritatea de reglementare, stabilită în funcție de rezultatul acestora, inclusiv cel realizat din activitățile desfășurate în străinătate, având în vedere că măsura în cauză nu constituie un instrument de combatere a schimbărilor climatice, nici de siguranță a alimentării și nici un mijloc care vizează să realizeze un alt obiectiv urmărit de [Directiva 2009/72]?
- 3) [Directiva 2009/72] trebuie interpretată în sensul că o reglementare a unui stat membru precum cea în discuție în cauza principală, care instituie o măsură specială constând într-o prelevare obligatorie pentru entitățile reglementate, inclusiv pentru titularii unei autorizații de furnizare a energiei electrice acordate de autoritatea de reglementare, stabilită în funcție de rezultatul acestora, inclusiv de cel realizat prin activitățile lor desfășurate în străinătate, nu îndeplinește nici cerințele de transparență, nici pe cele de nediscriminare și de egalitate de acces la consumatori prevăzute la articolul 3 din directiva menționată, în măsura în care afectează entitatea reglementată și veniturile percepute (din furnizarea energiei electrice sau din alte activități) în străinătate, în timp ce, în ceea ce privește titularul unei autorizații de furnizare a energiei electrice în temeiul unei autorizații «pașaport» eliberate în statul său de origine, aceasta afectează numai veniturile realizate în [Slovacia]?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

- 21 Guvernul slovac și Comisia Europeană contestă admisibilitatea cererii de decizie preliminară.
- 22 Acest guvern susține în esență că instanța de trimitere nu definește cadrul factual și normativ în mod suficient de precis și nu indică motivele specifice care au determinat-o să își pună problema interpretării dreptului Uniunii.
- 23 În plus, Comisia apreciază că Directiva 2009/72 nu este pertinentă pentru a răspunde la întrebările adresate și că interpretarea acesteia nu ar fi, așadar, necesară pentru soluționarea litigiului principal. În această privință, instituția menționată arată că prelevarea specială se referă la entitățile reglementate nu numai din sectorul energiei, ci și din alte sectoare. Prin urmare, această prelevare nu s-ar aplica furnizării energiei electrice ca atare, ci ar greva contul de rezultat global al entității în cauză. De altfel,

prelevarea menționată nu ar constitui o măsură care să aibă drept scop reglementarea activităților furnizorilor de energie electrică, ci ar avea caracterul unei măsuri fiscale generale care contribuie la bugetul de stat.

- 24 În această privință, trebuie amintit că, conform unei jurisprudențe constante a Curții, întrebările referitoare la interpretarea dreptului Uniunii adresate de instanța națională în cadrul normativ și factual pe care îl definește sub răspunderea sa și a cărui exactitate Curtea nu are competența să o verifice beneficiază de o prezumție de relevanță. Refuzul Curții de a se pronunța asupra unei cereri formulate de o instanță națională este posibil numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util întrebărilor care i-au fost adresate, precum și pentru a înțelege motivele pentru care instanța națională consideră că are nevoie de răspunsurile la aceste întrebări pentru a soluționa litigiul care se află pe rolul său (Hotărârea din 5 septembrie 2019, Pohotovost', C-331/18, EU:C:2019:665, punctul 36 și jurisprudența citată).
- 25 În aceste condiții, întrucât decizia de trimitere servește drept fundament pentru procedura de trimitere preliminară în fața Curții în temeiul articolului 267 TFUE, este indispensabil ca instanța națională să clarifice, în această decizie, cadrul factual și normativ în care se înscrie litigiul principal și să ofere un minim de explicații cu privire la motivele care au stat la baza alegerii prevederilor dreptului Uniunii a căror interpretare o solicită, precum și cu privire la legătura pe care o stabilește între aceste prevederi și reglementarea națională aplicabilă litigiului cu care este sesizată. Aceste cerințe cumulative privind conținutul unei cereri de decizie preliminară figurează explicit la articolul 94 din Regulamentul de procedură al Curții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 martie 2017, Milkova, C-406/15, EU:C:2017:198, punctele 72 și 73, precum și jurisprudența citată).
- 26 În ceea ce privește, în primul rând, cerința prevăzută la articolul 94 litera (a) din Regulamentul de procedură, privind indicarea de către instanța de trimitere a obiectului litigiului și a faptelor pertinente, trebuie să se constate că, în speță, cererea de decizie preliminară precizează că litigiul principal privește legalitatea deciziei de impunere al cărei obiect a fost Slovenské elektrárne, pentru motivul că, printre altele, reglementarea națională în temeiul căreia a fost adoptată decizia menționată nu ar fi conformă cu Directiva 2009/72. În această privință, instanța de trimitere furnizează precizările necesare în ceea ce privește faptele pertinente ale acestui litigiu.
- 27 În al doilea rând, trebuie arătat că, în conformitate cu cerința care figurează la articolul 94 litera (b) din Regulamentul de procedură, cererea respectivă menționează conținutul dispozițiilor de drept național susceptibile să se aplice în litigiul principal, și anume cele prevăzute de Legea nr. 235/2012.
- 28 În al treilea rând, în ceea ce privește cerința menționată la articolul 94 litera (c) din Regulamentul de procedură referitoare, pe de o parte, la motivele care au determinat instanța de trimitere să aibă îndoieli cu privire la interpretarea Directivei 2009/72 și, pe de altă parte, la legătura pe care instanța de trimitere o stabilește între aceasta și legislația națională aplicabilă litigiului principal, trebuie să se constate că instanța de trimitere menționează propriile aprecieri în ceea ce privește îndoielile pe care le are cu privire la interpretarea acestei directive, în special a articolului 3 alineatele (1)-(3) și (10) din aceasta, precum și cu privire la legătura pe care o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională menționată. Astfel, reiese din cererea de decizie preliminară că această instanță ridică în esență problema dacă Legea nr. 235/2012, care impune prelevarea specială, respectă obligațiile și principiile prevăzute de aceste dispoziții de drept al Uniunii.
- 29 În sfârșit, în ceea ce privește susținerile Comisiei, este suficient să se reamintească că, în cazul în care nu rezultă în mod vădit că interpretarea unei dispoziții a Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, obiecția întemeiată pe inaplicabilitatea acestei dispoziții în cauza principală nu are legătură cu admisibilitatea cererii de decizie preliminară, ci ține de fondul întrebărilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iulie 2019, Kirschstein, C-393/17, EU:C:2019:563, punctul 28).

30 Astfel, din considerațiile care precedă rezultă că cererea de decizie preliminară este admisibilă.

Cu privire la fond

- 31 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Directiva 2009/72, în special articolul 3 alineatele (1)-(3) și (10) din aceasta, precum și principiul nediscriminării trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care instituie o prelevare specială asupra veniturilor din activități desfășurate atât la nivel național, cât și în străinătate de întreprinderi care își desfășoară activitatea în temeiul unei autorizații acordate de o autoritate publică, în diverse sectoare de activitate reglementată, inclusiv de întreprinderi care sunt titulare ale unei autorizații de furnizare a energiei electrice acordate de autoritatea națională de reglementare competentă.
- 32 În această privință, trebuie să se arate că reiese din considerentele (3)-(5) și (7) ale Directivei 2009/72 că aceasta urmărește în mod esențial instituirea unei piețe interne a energiei electrice deschise și competitive care să permită consumatorilor să-și aleagă în mod liber furnizorii, iar acestora din urmă să își livreze în mod liber produsele clienților lor, să creeze condiții de concurență echitabile pe piață, să asigure siguranța alimentării cu energie electrică și să combată schimbările climatice.
- 33 Astfel, în conformitate cu articolul 1 din directiva menționată, aceasta stabilește norme comune pentru producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei electrice, precum și dispoziții privind protecția consumatorilor, în vederea îmbunătățirii și a integrării piețelor de energie competitive în Uniune. Directiva menționată stabilește normele referitoare la organizarea și la funcționarea sectorului energiei electrice, accesul deschis la piață, criteriile și procedurile aplicabile cererilor de ofertă și acordării de autorizații și exploatarea rețelelor. Directiva stabilește, în același timp, obligațiile de serviciu universal și drepturile consumatorilor de energie electrică și clarifică obligațiile privind concurența.
- 34 Potrivit articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2009/72, pe baza organizării lor instituționale și cu respectarea principiului subsidiarității, statele membre se asigură că, fără a aduce atingere alineatului (2) al acestui articol, întreprinderile din domeniul energiei electrice funcționează în conformitate cu principiile acestei directive, în vederea realizării unei piețe a energiei electrice concurențiale, sigure și durabile din punctul de vedere al protecției mediului, și se abțin de la orice discriminare în ceea ce privește drepturile sau obligațiile acestor întreprinderi.
- 35 De altfel, articolul 3 alineatele (2), (3) și (10) din Directiva 2009/72 urmărește în esență să reglementeze obligațiile de serviciu public, de serviciu universal, precum și măsurile în materie de coeziune economică și socială și de protecție a mediului pe care statele membre le pot impune întreprinderilor din sectorul energiei electrice.
- 36 În ceea ce privește principiul nediscriminării, care face parte integrantă din principiile generale ale dreptului Uniunii, rezultă din jurisprudența Curții că acest principiu trebuie respectat de o reglementare națională care intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii sau care îl pune în aplicare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 noiembrie 2019, UNESA și alții, C-80/18-C-83/18, EU:C:2019:934, punctul 47 și jurisprudența citată).
- 37 În speță, sub rezerva verificărilor care trebuie efectuate de instanța de trimitere, trebuie constatat că, în lumina informațiilor conținute în cererea de decizie preliminară și în dosarul prezentat Curții și astfel cum arată guvernul slovac în observațiile sale scrise, Legea nr. 235/2012, care instituie prelevarea specială, nu are ca obiect nici asigurarea cadrului furnizării energiei electrice, nici stabilirea modalităților de organizare și de funcționare a pieței energiei electrice, nici definirea drepturilor consumatorilor în acest domeniu, nici clarificarea obligațiilor în materie de concurență.

- 38 În schimb, rezultă din elementele cuprinse atât în decizia de trimitere, cât și în observațiile scrise depuse la Curte că prelevarea specială instituită de această lege are caracterul unei măsuri fiscale generale, în special al unui impozit direct asupra venitului global al întreprinderilor din sectoarele economice vizate de aceasta. Astfel, potrivit acestor elemente, respectiva prelevare, în primul rând, urmărește, în conformitate cu expunerea de motive a Legii nr. 235/2012, un obiectiv bugetar, pentru a preveni agravarea deficitului public și pentru a combate criza economică, în al doilea rând, se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele de activitate reglementată, cu alte cuvinte nu numai în sectorul energiei, ci și în numeroase alte sectoare ale economiei, și, în al treilea rând, nu se aplică furnizării energiei electrice ca atare, ci grevează contul de rezultat global al entităților reglementate în cauză.
- 39 În această privință, trebuie amintit că, întrucât obiectivul Directivei 2009/72 constă în realizarea unei piețe interne a energiei electrice, legiuitorul Uniunii a recurs la procedura legislativă ordinară, astfel cum era prevăzută la articolul 95 alineatul (1) CE, pentru adoptarea unor măsuri privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește instituirea și funcționarea pieței interne (Hotărârea din 7 noiembrie 2019, UNESA și alții, C-80/18-C-83/18, EU:C:2019:934, punctul 49).
- 40 Or, în conformitate cu însuși modul de redactare a articolului 95 alineatul (2) CE, alineatul (1) al acestui articol nu se aplica dispozițiilor fiscale (Hotărârea din 7 noiembrie 2019, UNESA și alții, C-80/18-C-83/18, EU:C:2019:934, punctul 50).
- 41 Prin urmare, în măsura în care Directiva 2009/72 nu constituie o măsură referitoare la apropierea dispozițiilor fiscale ale statelor membre, dispozițiile acesteia, în special articolul 3 alineatele (1)-(3) și (10), nu se aplică unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, prin care se instituie o prelevare specială asupra venitului întreprinderilor vizate de această reglementare (a se vedea prin analogie Hotărârea din 7 noiembrie 2019, UNESA și alții, C-80/18-C-83/18, EU:C:2019:934, punctul 51).
- 42 Întrucât Directiva 2009/72 este singurul act de drept al Uniunii a cărui interpretare este solicitată de instanța de trimitere, iar din dosarul prezentat Curții nu reiese că altă dispoziție a dreptului Uniunii ar fi aplicabilă litigiului principal, trebuie constatat că, în conformitate cu jurisprudența menționată la punctul 36 din prezenta hotărâre, Curtea nu poate examina prelevarea specială în lumina principiului nediscriminării.
- 43 Prin urmare, rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că Directiva 2009/72, în special articolul 3 alineatele (1)-(3) și (10) din aceasta, trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale care instituie o prelevare specială asupra veniturilor din activități desfășurate atât la nivel național, cât și în străinătate de întreprinderi care își desfășoară activitatea în temeiul unei autorizații acordate de o autoritate publică, în diverse sectoare de activitate reglementată, inclusiv de întreprinderi care sunt titulare ale unei autorizații de furnizare a energiei electrice acordate de autoritatea națională de reglementare competentă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 44 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, în special articolul 3 alineatele (1)-(3) și (10) din aceasta, trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale care instituie o prelevare specială asupra veniturilor din activități desfășurate atât la nivel național, cât și în străinătate de întreprinderi care își desfășoară activitatea în temeiul unei autorizații acordate de o autoritate publică, în diverse sectoare de activitate reglementată, inclusiv de întreprinderi care sunt titulare ale unei autorizații de furnizare a energiei electrice acordate de autoritatea națională de reglementare competentă.

Semnături